

Haberler > Yazarlar > Sedat ERGİN > Deniz ve Hava'da kurmaylık sistemi ne durumda?

Sedat Ergin

Deniz ve Hava'da kurmaylık sistemi ne durumda?

26 Ağustos 2020

Dünkü yazımızda son Yüksek Askeri Şurâ toplantısında alınan kararlar çerçevesinde Kara Kuvvetleri Komutanlığı'ndaki terfileri büyüteç altına koymuş ve kurmaylık sistemindeki zemin kaybının sürdüğü saptamasını yapmıştık. Bugün projektörlerimizi Deniz ve Hava Kuvvetleri'ndeki terfilere yöneltelim.

Öncelikle son dönemde Doğu Akdeniz'de yükselmekte olan gerilimle birlikte herkesin dikkatlerini çevirdiği Deniz Kuvvetleri'ne baktığımızda, Kara Kuvvetleri'ndeki tablonun aksine kurmaylık sisteminin ağırlığını büyük ölçüde koruduğunu görüyoruz.

Bu durumu 23 Temmuz'da yapılan YAŞ toplantısı üzerinden gösterebiliriz. Şurâda toplam 9 albay amiralliğe terfi ederken, bunlardan 6'sı kurmay sınıfından geliyor. Deniz Kuvvetleri'nin kurmay kökenli yeni amiralleri mezuniyetleri itibarıyla Deniz Harp Okulu'nun 1994-95-96 devrelerinden. Bu arada, terfi eden diğer 3 albaydan 2'sinin mühendis sınıfından olduğuna da dikkat çekelim.

DENİZ KUVVETLERİ'NDE KURMAY AĞIRLIĞI SÜRÜYOR

Aslında son YAŞ'da beliren tablo, 15 Temmuz 2016 darbe girişimi sonrasında Deniz Kuvvetleri'ndeki terfilerde karşımıza çıkan örüntüyle önemli ölçüde uyumludur.

Çok geniş bir FETÖ tasfiyesinin hemen ertesinde yapılan 2016 YAŞ'ında 14 albay tuğamiralliğe terfi ederken, bu grubun 8'i kurmay kadrolardan gelmişti. Keza 2017 YAŞ'ında 'tuğ' rütbesine terfi eden 14 albaydan 10'u kurmaydı. Bunu izleyen 2018 YAŞ'ında kurmayların oranı toplam 9 terfi içinde 4'e gerilemiştir. Ancak geçen yılki şurâda 'tuğ' rütbesine yükselen 11 albaydan 8'i yine kurmaylardan seçilmiştir. Bu yıl oran 9'da 6'dır.

Özetlemek gerekirse, 2016 sonrasında tuğamiral kadrosuna terfi eden toplam 57 subaydan 36'sı kurmay sınıfından gelmiştir. Buradaki oran yüzde 63'tür.

15 Temmuz öncesi döneme baktığımızda -genellikle- 8'de 7, yani YAŞ'ta 'tuğ' rütbesine terfi eden her 8 albaydan 7'sinin kurmay olması gibi bir teamülün işlediğini görüyoruz. Bazen oranın 7'de 6, 9'da 7 olduğu ya da 7'de 7 kaldığı yıllar da olmuş. 15 Temmuz sonrası dönemin olağanüstü koşulları içinde bu genel kalıp sınırlı bir ölçüde zemin kaybetmekle birlikte, her şeye rağmen kurmaylık sisteminin Deniz Kuvvetleri'nde ağırlığını koruduğunu söyleyebiliriz.

Ayrıca 2016 sonrasında tuğamiralden tümamiral kadrosuna doğru yapılan toplam 7 terfi kararında da isimlerin hepsi kurmay kökenli denizcilerdir.

Deniz Kuvvetleri diğer iki kuvvet gibi 15 Temmuz ertesinde büyük bir sarsıntı yaşamış, bu süreçte kurmay kadrolarında çok geniş kapsamlı bir FETÖ tasfiyesi gerçekleşmiştir. Buna karşılık, FETÖ bağlantılı olmayan isimlerden oluşan küçülmüş insan havuzundaki kadrolarla da sistem yine kurmay subayların terfilerde çoğunlukta oldukları bir şekilde sürdürülebilmiştir.

HAVA'DA DURUM BİRAZ FARKLI

Şimdi Hava Kuvvetleri'ndeki duruma bakalım. Burada bizi denizcilerden oldukça farklı bir tablo bekliyor. Şöyle ki, geçen temmuz ayındaki YAŞ'ta Hava Kuvvetleri'nde toplam 10 albay tuğgenerallik rütbesine terfi etmiştir. Terfi alan albaylar içinde yalnızca 1'i kurmay sınıfından bir pilottur.

Hava'daki yeni tuğgenerallerden 6'sı pilot sınıfındandır. Kalan 4'ü hava kontrol, uçak bakım, hava muhabere ve hava savunma sınıflarından geliyor. İlginç bir nokta, bu yıl tuğgeneralliğe terfi eden pilot albaylardan 3'ünün daha önce emekli olup, 15 Temmuz'dan sonra kuvvette ortaya çıkan pilot açığı üzerine yapılan çağrı üzerine geri dönüp yeniden üniforma giyen albaylar arasından seçilmiş olmasıdır. Geçen yıl da bu durumdaki üç albay tuğgeneralliğe terfi etmişti.

Peki Hava Kuvvetleri'nde 15 Temmuz'u izleyen dönemde tablo nasıl seyretti? Hava Kuvvetleri'ndeki büyük tasfiyenin hemen ertesinde yapılan 2016 şurâsında, rekor sayıda albay tuğgeneralliğe terfi etti. Tuğgeneralliğe yükselen 28 albaydan 17'si kurmay kadrosundan çıktı. 2017 YAŞ'ında ise 'tuğ' rütbesine terfi eden 10 albaydan 5'i kurmaylıktan geldi. 2018 YAŞ'ında bu oran birden 8'de 1'e düştü. Yalnızca 1 subay kurmay kökenliydi. 2019'da ise oran 6'da 1, bu yıl ise 10'da 1 olmuştur.

Görüleceği gibi, Hava Kuvvetleri'nde 2018, 2019 ve 2020 şurâlarında her yıl ancak 1 kurmay subay terfi edebilmiştir.

PİRAMİDİN TEPESİNE DOĞRU DURUM

Kuşkusuz diğer kuvvetlerde olduğu gibi Hava Kuvvetleri'ndeki kurmay havuzunda da önemli bir daralma ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte, daralmaya rağmen kurmay subaylarda terfi sırasına girmiş kurmay subay adayları pekâlâ mevcuttu. Ancak tercihin bu yönde şekillenmediği anlaşılıyor.

Geriye dönüp 15 Temmuz öncesi dönemine baktığımızda, YAŞ terfilerinde bu kuvvette genellikle her yıl 8 ile 10 arasında albayın tuğgeneral rütbesine terfi ettiğini, büyük çoğunluğun, bazen tümünün kurmay subaylardan seçildiğini görüyoruz. Kurmay olmayan pilotların emekliye ayrılıp özel havayollarına gitmeleri de zaten ağırlıklı olarak kurmayları terfi menziline tutuyordu.

Bu geçmiş sicil üzerinden 15 Temmuz sonrasındaki tabloya baktığımızda, Hava Kuvvetleri'nde 4 yıl içinde tuğgeneralliğe terfi eden 62 subaydan yalnızca 25'inin (yaklaşık yüzde 40) kurmay kökenli, buna karşılık 37'sinin (yaklaşık yüzde 60) kurmay olmadığını görüyoruz. Görüleceği gibi, bu kuvvette tuğgenerallik aşamasındaki terfilerde ibre kurmaylıktan gelmeyen subaylara doğru dönmüştür.

Yine de 2019 ve 2020 şurâlarında 'tuğgeneral'den 'tümgeneral' rütbesine terfilerde tek bir istisna dışında tümünün 2016 ve 2017'de tuğgeneralliğe çıkan kurmay subaylardan olduğu da not edilmelidir. 2019'da tümgeneral olan 7 generalden 6'sı ve 2020'de 'tüm' olan 2 general de kurmay kökenlidir. Bir başka anlatımla, Hava Kuvvetleri'nde komuta kademesindeki yukarı doğru işleyişte kurmayların ağırlığı sürmektedir.

ÜÇ KUVVETİ KARŞILAŞTIRINCA

Sonuçta genel bir gözlem olarak şu olguların altını çizebiliriz: Dün ayrıntılı bir şekilde üzerinde durduğumuz Kara Kuvvetleri'ndeki terfilerde kurmay subaylardan uzaklaşma tercihinin kuvvetli bir eğilime dönüştüğünü söyleyebiliriz. Deniz Kuvvetleri'ndeki terfilerde kurmaylık sistemi sınırlı bir aşınmaya karşılık önemli ölçüde eskisi gibi işlemektedir. Hava Kuvvetleri'nin ise özellikle son üç yıl içinde ciddi bir zemin kaybıyla birlikte iki kuvvet arasında bir yerde durduğunu belirtmek mümkündür.

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

Facebook

Twitter

RSS

Kişisel Verilerin Korunması

Hürriyet Kurumsal

Bize Ulaşın

